

Hand-out Stijl 2

Formeel, concreet en zakelijk schrijven

Nou, ik zat op de bank naar een programma te kijken van de NASA over best een aardig onderzoek met iets van dat ze misschien ontdekkingen hebben gedaan over een lijkt mij tenminste enorme planeet, kunnen jullie je voorstellen, eentje die nog groter is dan Jupiter en toen wist ik eigenlijk wel al welk onderwerp we voor het profielwerkstuk zouden kiezen.

In deze zin zie je meer spreektaal dan schrijftaal. Zo zou je het aan je vrienden kunnen vertellen, maar in het verslag van je onderzoek gebruik je geen informele toon en geef je de lezer zoveel mogelijk feitelijke en concrete informatie die specifiek en controleerbaar is. Probeer de schrijfstijl in je profielwerkstuk dus zoveel mogelijk formeel en concreet te houden.

Schrijf formeel

Dat kun je doen door:

- Populair taalgebruik en spreektaal te vermijden *'Oh my God, wat een gedoe om genoeg luitjes te vinden die mee wilden doen, en dat ook nog in dat rotweer, kleddernat!'*
- Triviale informatie die niet belangrijk is voor je onderzoek en waar de lezer niks aan heeft, achterwege te laten: *'Nou, ik zat op de bank naar best een aardig een programma te kijken';*
- Onnodige woorden die alleen als bladvulling dienen, weg te laten: *'kun je je voorstellen', 'eigenlijk wel';*
- Onpersoonlijk te schrijven en niet jezelf of de lezer te benoemen: *'ik', 'we', 'jullie', 'je'.*

Let op! Sommige schrijvers denken dat formeel schrijven hetzelfde is als heel ingewikkeld schrijven met complexe, lange zinnen of plechtige, ouderwetse woorden zoals 'reeds' in plaats van 'al' of 'thans' in plaats van 'nu'. Probeer geen informele (spreek)taal te gebruiken maar ook weer niet overdreven formeel te schrijven.

Schrijf concreet

Dat doe je door:

- Woorden waar twijfel over de betekenis kan ontstaan, te vermijden of te vervangen door feitelijke informatie: *'best een aardig', 'met iets van'* kun je bijvoorbeeld concreet en specifiek maken door *'het wetenschappelijke onderzoek*
- *Met de Hubble-ruimtetelescoop waarmee ze in 2008 de aanwezigheid van kooldioxide*
- *In de atmosfeer constateerden';*
- Toevoegingen zoals vergrotende woorden die overbodig of vaag zijn, te vermijden of vervangen door specifieke aanduidingen: *'enorme'* weglaten of vervangen door exacte afmetingen *'eentje die nog groter is dan Jupiter'* bijvoorbeeld vervangen door: *'...km. x ...km.'* of vergelijken met een specifieke object van dezelfde grootte *'vier keer de aarde';*
- Gebruik te maken van concrete bronnen: *'een tv-programma van de NASA'* is niet te controleren;
- Woorden die een vage en informele indruk maken, te vervangen door specifieke formuleringen: *'wetenschappers van de NASA constateren'* in plaats van *'lijkt mij tenminste'.*

Schrijf zakelijk

Het verslag van een onderzoek is geen literaire of poëtische tekst waarin je je te buiten kunt gaan aan uitbundige verhalen en bloemrijk taalgebruik. Je geeft in het profielwerkstuk op een heldere, directe en bondige manier weer wat je onderzocht hebt. Natuurlijk is het goed om te proberen aantrekkelijk te schrijven, maar je houdt de schrijfstijl altijd wel zakelijk.

Waar moet je dan op letten?

- Beeldend taalgebruik zoals metaforen, je eigen filosofische beschouwingen en emotionele reacties passen meestal niet in het onderzoeksverslag.
- In principe gebruik je geen spreekwoorden en uitdrukkingen. Alleen bij uitzondering mag je ze gebruiken als ze echt een essentiële toevoeging zijn zonder welke je de informatie anders niet duidelijk over kunt brengen.
- Ook humor is meestal niet op zijn plaats in het verslag van je onderzoek. Probeer dus niet de lezer te vermaken door bijvoorbeeld grappige titels en kopjes te gebruiken. Humor in titels mág, zolang het functioneel is voor het verhaal.

Maar, een formele, concrete en zakelijke tekst hoeft ook weer niet saai te zijn! *Zie ook hand-out 3: Hoe schrijf ik begrijpelijk, aantrekkelijk en correct?*

Bronnen:

Ackermann, M., Osseweijer, E., Schmidt, H., Molen, H. van der & Wa, E. van der (2012), *Zelf leren schrijven*, Den Haag: Boom Lemma.

Schoordijk, F. & Goosen, M. (2014), *Basisvaardigheden Academisch Schrijven*, Bussum: Couthino.